

SIKKERHETSDATABLAD

Chemstar Antifreeze Super

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 27.01.2016

Revisjonsdato 12.10.2017

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn Chemstar Antifreeze Super

Artikkelnr. Gr R0209, FA359, FA442, FA441, FA641, FA739, FA801

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Kjemikaliets bruksområde Kjølevæske

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Produsent

Firmanavn Wilhelmsen Chemicals AS

Besøksadresse Kirkeveien 578

Postadresse P O Box 15

Postnr. 3143

Poststed KJØPMANNSKJÆR

Land Norway

Telefon +47 33351500

E-post chemicals@wilhelmsen.com

Hjemmeside www.wilhelmsenchemicals.no

Kontaktperson Kjærsti Ilebrekke - kjersti.ilebrekke@wilhelmsen.com

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon Telefon: Tel.: 33 35 15 00
Beskrivelse: Wilhelmsen Chemicals AS

Telefon: 22591300
Beskrivelse: Giftinformasjonssentralen - 24 timer - Tlf.

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Acute Tox. 4; H302 STOT RE 2; H373
--	---------------------------------------

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten Natrium 2-etylhexanoate 0,1 < 3 %, 1,2-Etandiol 60 -100 %

Varselord Advarsel

Faresetninger H302 Farlig ved svelging. H373 Kan forårsake organskader Nyre ved langvarig eller gjentatt eksponering

Sikkerhetssetninger P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden. P260 Ikke innånd støv / røyk / gass / tåke / damp / aerosoler. P264 Vask huden grundig etter bruk. P270 Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet. P301+P310 VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. P501 Innhold / beholder leveres til godkjent fyllplass

2.3. Andre farer

Andre farer Ikke angitt.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Natrium 2-etylhexanoate	CAS-nr.: 19766-89-3 EC-nr.: 243-283-8	Eye Irrit. 2;;H319 Skin Irrit. 2;;H315 Repr. 2; H361d	0,1 < 3 %
1,2-Etandiol	CAS-nr.: 107-21-1 EC-nr.: 203-473-3 Indeksnr.: 603-027-00-1 REACH reg. nr.: 01-2119456816-28-xxxx	Acute Tox. 4; H302; STOT RE 2; H373;	60 -100 %
Komponentkommentarer	Se avsnitt 16 for setninger i fulltekst.		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt Sørg for frisk luft, varme og ro, helst i behagelig halvsittende stilling. VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.

Innånding	Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet.
Hudkontakt	Ta straks av tilsølte klær og vask huden med såpe og vann.
Øyekontakt	Skyll straks med rikelige mengder vann i opptil 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Svelging	Skyll straks munnen og drikk rikelig med vann. Fremkall brekninger hvis personen er ved bevissthet. Skyll munnen igjen og drikk 1 - 2 glass vann og 40 ml etanol (alkohol). Transporter omgående til sykehus. Ta med sikkerhetsdatabladet. Ikke gi noe å drikke hvis personen er bevisstløs.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Informasjon til helsepersonell	Behandle symptomatisk. Sørg for ro, varme og frisk luft.
--------------------------------	--

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon	Ingen spesifikke førstehjelpsforanstaltninger notert, se pkt 4.1
-------------------	--

AVSNITT 5: BRANNSLOKKNINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Vannspray, skum, pulver eller karbondioksid.
------------------------	--

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Ved brann kan det dannes giftige gasser. Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO ₂).
----------------------------	---

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Bruk påkrevd personlig verneutstyr Ved utilstrekkelig ventilasjon skal åndedrettsvern benyttes.
Brannsløkkingsmetoder	Bruk vann for å kjøle beholdere og spre damper.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Røyking og bruk av åpen ild og andre antennelseskilder er forbudt. Hvis du ønsker mer informasjon om personlig beskyttelse, kan du se punkt 8.
---	--

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Ikke forurens vannkilde eller kloakk.
--	---------------------------------------

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring	Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Større mengder må ikke skylles ned i avløp, men samles opp med absorberende materiale.
--------------------------------------	--

6.4. Henvisning til andre avsnitt

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering Ventiler godt. Unngå innånding av damper. Bruk godkjent åndedrettsvern dersom luftforurensningen er over akseptabelt nivå. Unngå søl og kontakt med huden og øynene.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring Oppbevares i godt lukket originalemballasje på et tørt, svalt og godt ventilert sted.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder Identifiserte bruksområder for dette produktet er beskrevet i punkt 1.2.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
1,2-Etandiol	CAS-nr.: 107-21-1	Grenseverdi, type: AN 8 t. normverdi: 10 8 t. normverdi: mg/m ³	

8.2. Eksponeringskontroll

Øye- / ansiktsvern

Øyevern Ved fare for sprut bruk godkjente vernebriller eller ansiktsskjerm.

Håndvern

Håndvern Bruk vernehansker av: Polyvinylklorid (PVC). Nitrilgummi. Naturgummi eller plast. Hanske må velges i samarbeid med hanskeleverandøren, som kan opplyse om hanskematerialets gjennomtrengningstid.

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern Bruk egnede verneklær for å beskytte mot mulig hudkontakt.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern Ingen spesielle anbefalinger angitt, men bruk av åndedrettsvern kan være nødvendig under uvanlige forhold med sterk luftforurensning. Maske med filter mot organiske damper.

Hygiene / miljø

Spesifikke hygienetiltak Vask huden ved slutten av hvert skift og før spising, røyking og bruk av toalett. Vask straks hud som er blitt våt eller tilsølt. Skift arbeidsklær daglig hvis det er mulighet for at de er tilsølt.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske
Farge	Blå
Lukt	Søtlig
pH	Status: I løsning Verdi: 8 Test referanse: 50% i vann
Frysepunkt	Verdi: -18 °C
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: > 163 °C Kommentarer: Trykk: 760mmHg
Tetthet	Verdi: 1,1 g/cm ³ Temperatur: 20 °C
Viskositet	Verdi: 20 - 30 cst Temperatur: 20 °C

9.2. Andre opplysninger

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.
------------	--

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Ingen fare for farlig polymerisering.
-------------------------------	---------------------------------------

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Unngå kontakt med syrer og oksiderende stoffer.
-------------------------	---

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Unngå alkalier, sterke syrer og varme.
----------------------------	--

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Aldehyder (høy temperatur), ketoner (høy temperatur).
-----------------------------	---

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50
-----------------	---

	Eksponeringsvei: Oral Verdi: > 2000 mg/kg Art: Rotte Kommentarer: 1,2 -etandiol
Komponent	1,2-Etandiol
Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Dermal Verdi: > 3500 mg/kg Forsøksdyreart: mus, han og hun

Øvrige helsefareopplysninger

Innånding	Ikke aktuelt ved normale romtemperaturer. Ved oppvarming kan det dannes helseskadelige damper.
Hudkontakt	Kan opptas gjennom skadet hud og forårsake forgiftninger.
Øyekontakt	Irriterende.
Svelging	Kan forårsake beruselse, hodepine, svimmelhet, magesmerter, kramper og i alvorlige tilfeller bevisstløshet, akutt nyresvikt, åndedretts- og hjertestans. Dødelig dose for en voksen person: ca. 50 - 100 ml (etylenglykol).
STOT – gjentatt eksponering	Forårsaker organskader nyre ved langvarig eller gjentatt eksponering .

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Akutt akvatisk fisk	Verdi: > 100 mg/l Testvarighet: 96h Test referanse: 1,2 -etandiol
Komponent	1,2-Etandiol
Akutt akvatisk fisk	Toksisitet typen: Akutt Verdi: 72860 mg/l Eksponeringstid: 96 time(r) Art: Pimephales promelas Eksponeringstid: 48 time(r)
Komponent	1,2-Etandiol
Akutt akvatisk alge	Toksisitet typen: Akutt Verdi: 6500 -13000 mg/l Eksponeringstid: 72 time(r) Test referanse: Selenastrum capricornutum
Akutt akvatisk Daphnia	Verdi: > 100 mg/l Testvarighet: 48h Test referanse: 1,2 -etandiol
Komponent	1,2-Etandiol
Akutt akvatisk Daphnia	Toksisitet typen: Akutt Verdi: > 100 mg/l

Eksponeringstid: 48 time(r)**Art:** Daphnia magna

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Biologisk nedbrytbarhet   Verdi: > 70 %
Metode: OECD 301A (1,2 -etandiol)
Testperiode: 28d

Komponent   1,2-Etandiol

Biologisk nedbrytbarhet   **Verdi:** 90 -100 %
Metode: OECD TG 301 A

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial   Bioakkumulasjon: Forventes ikke å være bioakkumulerende.

Komponent   1,2-Etandiol

Biokonsentrasjonsfaktor
(BCF)   **Verdi:** -1,36
Kommentarer: log Pow

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet   Ikke ansett som mobil.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat   Klassifiseres ikke som PBT / vPvB i henhold til någjeldende EU-kriterier.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon   Ikke kjent.

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet   Samles opp i merkede beholdere og leveres til godkjent deponeringssted. Få bekreftet rutiner for avfallsdeponering med kommuneingeniør/miljøsjef/Miljødirektoratet og lokale forskrifter. Unngå utslipp til miljøet.

Avfallskode EAL   EAL: 16 01 14 frostvæske som inneholder farlige stoffer

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

Kommentarer   Ikke relevant.

14.2. FN-forsendelsesnavn

14.3. Transportfareklasse(r)

14.4. Emballasjegruppe

14.5. Miljøfarer

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Andre relevante opplysninger

ADR / RID / ADN Fareseddel	Ikke relevant.
IMDG Fareetikett	Ikke relevant.
ICAO / IATA Etiketter	Ikke relevant.
Andre relevante opplysninger	Produktet er ikke underlagt internasjonale forskrifter om transport av farlig gods (IMDG, IATA, ADR/RID).

ADR / RID - Annen informasjon

ADR Annen informasjon	Ikke relevant.
-----------------------	----------------

ADN - Annen informasjon

Annen informasjon	Ikke relevant.
-------------------	----------------

IMDG / ICAO / IATA - Annen informasjon

IMDG Annen informasjon	Ikke relevant.
------------------------	----------------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/ Forskrifter)	FOR 2011-12-06 nr 1358: Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier), med endringer. Regulation 1272/2008/EEC. Classification, labelling and packing of dangerous substances and preparations. Databladet dekker de krav som er satt i Directive (EU) 2015/830. Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften), FOR-2015-05-19-541.
Deklarasjonsnr.	319051

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet er basert på opplysninger som var i vår besittelse på det tidspunkt sikkerhetsdatabladet ble utarbeidet, og er gitt under forutsetning av at produktet anvendes under de forhold som er angitt, og i samsvar med den anvendelsesmåte som er spesifisert på emballasjen eller i relevant teknisk litteratur. Ethver annen bruk av produktet, eventuelt i kombinasjon med andre produkter
----------------------------	--

	eller prosesser, skjer på brukerens eget ansvar.
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H302 Farlig ved svelging. H315 Irriterer huden. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H361d Mistenkes for å kunne gi fosterskader. H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Acute Tox. 4; H302 STOT RE 2; H373
Viktige litteraturreferanser og datakilder	Material Safety Data Sheet. Misc. manufacturers.
Versjon	9
Utarbeidet av	Kjærsti Ilebrekke - Wilhelmsen Chemicals AS
NOBB-nr.	46581897, 47199437, 47199486, 48909140